

Άσκηση 21 Δείξτε ότι στη μη σχετικιστική προσέγγιση η εξίσωση του Dirac καταλήγει στην εξίσωση του Pauli παρουσία ηλεκτρομαγνητικού πεδίου $A^\mu = (V, \mathbf{A})$ (II)

Λύση

Η ελάχιστη αντικατάσταση $p^\mu \rightarrow p^\mu + eA^\mu$ σημαίνει $E \rightarrow E + eV$ και $\mathbf{p} \rightarrow \mathbf{p} + e\mathbf{A}$. Οπότε θα έχουμε από την εξίσωση του Dirac

$$E \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix} = (\mathbf{a} \cdot \mathbf{p} + \beta m) \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix} \rightarrow$$

$$(E + eV) \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix} = (\mathbf{a} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) + \beta m) \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix} \rightarrow$$

$$(E + eV) \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix} = \left[\begin{pmatrix} 0 & \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \\ \boldsymbol{\sigma}(\mathbf{p} + e\mathbf{A}) & 0 \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} m & 0 \\ 0 & -m \end{pmatrix} \right] \begin{pmatrix} \psi_A \\ \psi_B \end{pmatrix}$$

Η πρώτη εξίσωση δίνει $(E + eV)\psi_A = \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A})\psi_B + m\psi_A$.

Αλλά, $\psi_B = \frac{\boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A})}{2m} \psi_A$. Άρα παίρνουμε

$$(E + eV - m)\psi_A = \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \frac{1}{2m} \psi_A$$

Χρησιμοποιώντας την ταυτότητα $(\boldsymbol{\sigma} \cdot \mathbf{a})(\boldsymbol{\sigma} \cdot \mathbf{b}) = \mathbf{a} \cdot \mathbf{b} + i\boldsymbol{\sigma} \cdot \mathbf{a} \times \mathbf{b}$,

παίρνουμε,

$$\begin{aligned}
 \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) &= (\mathbf{p} + e\mathbf{A})^2 + i\boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \times (\mathbf{p} + e\mathbf{A}) \\
 &= (\mathbf{p} + e\mathbf{A})^2 + e i \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{p} \times \mathbf{A}) + e i \boldsymbol{\sigma} \cdot (\mathbf{A} \times \mathbf{p}) \\
 &= (\mathbf{p} + e\mathbf{A})^2 + e i \boldsymbol{\sigma} \cdot (-i) \nabla \times \mathbf{A} = (\mathbf{p} + e\mathbf{A})^2 + e \boldsymbol{\sigma} \cdot \mathbf{B}
 \end{aligned}$$

Για να καταλάβουμε πώς πήγαμε από την δεύτερη στην τρίτη γραμμή της προηγούμενης σχέσης ως δούμε πώς η x -συνιστώσα δρα σε ένα ψ

$$\begin{aligned}
 [(\mathbf{p} \times \mathbf{A})_x + (\mathbf{A} \times \mathbf{p})]_x \psi &= -i [\nabla \times \mathbf{A} + \mathbf{A} \times \nabla]_x \psi = \\
 &= -i [\partial_y A_z - \partial_z A_y + A_y \partial_z - A_z \partial_y] \psi \\
 &= -i [(\partial_y A_z) \psi + A_z \partial_y \psi - (\partial_z A_y) \psi - A_y \partial_z \psi + A_y \partial_z \psi - A_z \partial_y \psi] \\
 &= -i [\partial_y A_z - \partial_z A_y] \psi = -i (\nabla \times \mathbf{A})_x \psi
 \end{aligned}$$

Οπότε η εξίσωση Dirac γίνεται

$$(E + eV - m)\psi_A = \left[\frac{(\mathbf{p} + e\mathbf{A})^2}{2m} + \frac{e}{2m}\boldsymbol{\sigma} \cdot \mathbf{B} \right] \psi_A$$

που είναι ακριβώς η εξίσωση του Pauli.